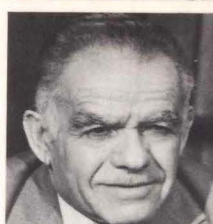
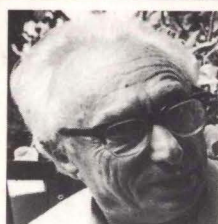
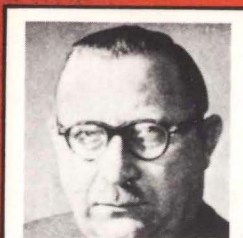
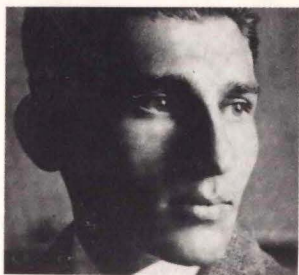

יוסף הלד

לח"י

1949-1940

כרך שני

יוסף הלר: לח"י

יוסף הלר

לח"י

אידיאולוגיה ופוליטיקה

1949–1940

כרך שני

בית הוצאה כתר • ירושלים

מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל

JOSEPH HELLER
LEHI • IDEOLOGY AND POLITICS, 1940–1949

מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל : המערכת המדעית
פרופ' מנחם שטרן (יו"ר), ד"ר שמואל אלמוג, פרופ' אריה גראבויס,
פרופ' יוסף הקר, צבי יקותיאל, פרופ' יעקב שביט
מרכז המערכת: יצחק כהן

עריכה לשונית והבאה לבית הדפוס
יחזקאל חובב

חובה נעימה היא להודות למוסדות אשר הרשו לבתי ההוצאה להשתמש בצילומים
שברשותם: בית הספרים הלאומי, הארכיון הציוני, לשכת העיתונות
ומכון ז'בוטינסקי בארץ ישראל.

עיצוב העטיפה: דני קרמן

מסת"ב: 8-059-227-965

מספר קטלוגי: 537700

© כל הזכויות שמורות, 1989

למרכז זלמן שזר לתולדות ישראל

ולבית הוצאה כתר ירושלים בע"מ

ירושלים תשמ"ט

Printed in Israel

סידור ועימוד: דפוס 'גרף-חן' בע"מ, ירושלים
לוחות, הדפסה וכריכה: מפעלי דפוס כתר, ירושלים

תוכן הספר

כרך ראשון

9

בשער הספר

12

הקדמה

חלק ראשון : מבוא

19 פרק ראשון: הרקע הפוליטי והרעיוני: התנועה הרביזיוניסטית והאצ"ל, 1929–1935

(א) התנועה הרביזיוניסטית: אופוזיציה או תנועת שחרור מהפכנית? 19; (ב) הקמת האצ"ל וגיבושו הרעיוני 31; (ג) לקראת מאורעות תרצ"ו 35.

41 פרק שני: הרביזיוניזם בין מאבק מדיני למחתרת לוחמת, 1936–1939

(א) 'ההבלגה' כסלע מחלוקת 41; (ב) הקמת האצ"ל הרביזיוניסטי 43; (ג) קבוצת 'סדן' 44; (ד) 'תביעת השלטון' של אוריאל הלפרין — ניסיון למהפיכה אידאית בהצה"ר 46; (ה) פרשת שלמה בן יוסף כקטליזטור לרדיקליזאציה של הצ"ח 53; (ו) הכינוס העולמי השלישי של בית"ר בוורשה 57; (ז) האצ"ל והצ"ח בין כינוס בית"ר לבין 'הספר הלבן' 60; (ח) מ'הספר הלבן' ועד לפרוץ המלחמה: התרחבות הפער בין ז'בוטינסקי לאצ"ל 70.

חלק שני: תקופת שטרן

83 פרק שלישי: הפילוג באצ"ל על רקע פרוץ מלחמת העולם השנייה (1939–1940)

(א) ההתנגדות לגיוס כקטליזטור אנטי בריטי 83; (ב) האצ"ל בין אסכולת רזיאל לבין אסכולת שטרן 89; (ג) ז'בוטינסקי והמלחמה 91; (ד) הצ"ח בארץ ישראל מול 'סיעת הקטרוג והאמונה' 94; (ה) האצ"ל ערב הפילוג 98; (ו) הפילוג — הלכה למעשה 103.

111 פרק רביעי: 'האצ"ל בישראל' — תנועה פוליטית או מחתרת מהפכנית?

(א) צעדים ראשונים 111; (ב) פרשת הקשר עם איטליה 113; (ג) השקפת עולם במבחן הזמן — 'עיקרי התחייה' והמציאות הפוליטית 114; (ד) ניסיון ההתקשרות הראשון עם גרמניה הנאצית 125; (ה) הפילוג ב'אצ"ל בישראל' ושליחות שנייה אל הגרמנים 132; (ו) ההתארגנות במזרח אירופה והופעתו של ד"ר שייב 135; (ז) תגובת הצ"ח והאצ"ל לפילוג 140; (ח) האקורד האחרון: חיסולו של 'האצ"ל בישראל' 143; (ט) תגובת 'היישוב המאורגן' 145; (י) תגובת הצ"ח והאצ"ל לחיסול 'קבוצת

שטרן' 146; (יא) השלטונות ו'האצ"ל בישראל' 148; (יב) אברהם שטרן — המיתוס והמציאות 151; (יג) אינטרמצו: קיץ-סתיו 1942 157.

חלק שלישי: הופעתו מחדש של לח"י

165 פרק חמישי: עליית לח"י — בסימן התחדשות רעיונית?

(א) התסיסה באצ"ל הרביזיוניסטי 165; (ב) חיסולו של אליהו גלעדי 168; (ג) החיפוש אחרי זהות אידיאולוגית 170; (ד) האוריינטציה הפרו סובייטית — שלב א: ראשית הגישושים 174; (ה) המחתרת כמיעוט מהפכני — המודלים של פולין, איטליה ורוסיה 176; (ו) האוריינטציה הפרו סובייטית — שלב ב: תחילת הגיבוש 177; (ז) היחס להתיישבות, להסתדרות ולפועלים — ראשיתו של מפנה 180.

185 פרק שישי: לח"י פותח במלחמה: רצח לורד מוין

(א) ההתחרות עם האצ"ל כגורם לגיבוש רעיוני 185; (ב) בין החזית החיצונית לחזית הפנימית 192; (ג) 'הנאשמים מאשימים' 197; (ד) ראשית תהליך ה'השמאלה' מבית ומחוץ 201; (ה) ניסיונות לאיחוד עם אצ"ל 206; (ו) ההתנקשות כלורד מוין והשלכותיה 209; (ז) יחסם של המוסדות הלאומיים והשלטונות להתנקשות במוין 214; (ח) חידוש ההבנה עם האצ"ל 219; (ט) בניית האוריינטציה הסובייטית על רקע ההתקרבות לשמאל היישובי 222.

הערות

229 הערות לכרך הראשון

הערות להקדמה 229; הערות לפרק הראשון 229; הערות לפרק השני 237; הערות לפרק השלישי 249; הערות לפרק הרביעי 256; הערות לפרק החמישי 271; הערות לפרק השישי 275.

כרך שני

חלק רביעי: מלגיטימאציה לפירוק (1945–1947)

פרק שביעי: מ'תנועת המרי העברי' ועד ל'קווי יסוד למדיניות חוץ עברית' 297

(א) 'תנועת המרי העברי' 297; (ב) היחסים עם האצ"ל 306; (ג) שקיעת 'תנועת המרי העברי' 312; (ד) 'התוכנית לנטיטליזאציה של המזרח התיכון' 317; (ה) המסד הציוני מול 'קווי יסוד למדיניות חוץ עברית' 321.

פרק שמיני: לקראת פסק דינו של 'האומות המאוחדות' 327

(א) העברת שאלת ארץ ישראל לאו"ם כמזימה בריטית 327; (ב) לקראת הצהרת גרומיקר 330; (ג) לח"י ואונסקו"פ — שלב א: הציפיות 335; (ד) לח"י ואונסקו"פ — שלב ב: האכזבה 342; (ה) משבר חדש ביחסי אצ"ל-לח"י 344; (ו) לאחר אונסקו"פ: אל מול ההנהגה הרשמית 347; (ז) לח"י בין אתגר הסוציאליזם לתסביך הפאשיזם 352; (ח) כישלון המגעים עם פק"פ והקומאינפורם 358.

חלק חמישי: לח"י בשקיעתו

פרק תשיעי: לקראת מלחמה יהודית-ערבית 365

(א) אקדמות למלחמה 365; (ב) התגובה להצהרות ג'ונסון וצאראפקין 370; (ג) השלב האחרון לקראת מלחמה 372; (ד) לח"י בראשית המלחמה: המבוכה והמוצא 373; (ה) הצטרפות לח"י למלחמה — כישלון אידיאולוגי? 378; (ו) כישלונות צבאיים ומדיניים 384; (ז) דיריזאסין כנקודת שיא וכתפנית במלחמה 390; (ח) האצ"ל מול לח"י 394; (ט) התפנית במלחמה והקמת 'מנהלת העם' 397.

פרק עשירי: השלב השני של מלחמת העצמאות: פלישת מדינות ערב 404

(א) העימות עם הממשלה הזמנית 404; (ב) מפנה בשאלה הערבית 408; (ג) לקראת ההפוגה הראשונה 412; (ד) פרשת 'אלטלינה' 415; (ה) לקראת סיום ההפוגה הראשונה 419; (ו) קרבות עשרת הימים 421; (ז) סכנות ההפוגה השנייה 422; (ח) היחס למפ"ם, למק"י ול'מפלגה הקומוניסטית העברית' 424; (ט) היחס לאצ"ל ולרביזיוניזם הקלאסי — מצע ראשון 428.

פרק אחד-עשר: פרשת ברנדוט 425

(א) ראשית שליחותו של ברנדוט 435; (ב) תוכנית ברנדוט הראשונה 440; (ג) ההפוגה השנייה ותיווך האו"ם 446; (ד) בצל תוכנית ברנדוט השנייה 454; (ה) הרצח והשלכותיו 459.

463

פרק שנים-עשר: בין משפט לפילוג

(א) לח"י חזר למחתרת? 463; (ב) 'תפיסת השלטון' ו'מהפיכה מתמדת בכל האמצעים' 467; (ג) משפט פרידמן-ילין ושמואלביץ 473; (ד) הבחירות לכנסת הראשונה 479; (ה) כינוס מפלגת 'הלוחמים' 483; (ו) ועידת מפלגת הלוחמים 487; (ז) התפוררות מפלגת 'הלוחמים' 500.

חלק שישי: סיכום ומסקנות ונספחים

511

פרק שלושה-עשר: סיכום ומסקנות

(א) מהמקסימליזם הרביזיוניסטי אל 'האצ"ל בישראל' 511; (ב) ראשיה של ה'השמאלה' 514; (ג) התדמית העצמית מול הדימוי בעיני היריב 517; (ד) מנהיגות אידיאולוגית ומנהיגות פרגמטית 519; (ה) המודלים לחיקוי 523; (ו) מקומו של לח"י בתולדות ישראל והעמים 525; (ז) מאזן ההישגים 527.

529

נספחים

הערות

545

הערות לכרך השני

הערות לפרק השביעי 545; הערות לפרק השמיני 551; הערות לפרק התשיעי 557; הערות לפרק העשירי 566; הערות לפרק האחד-עשר 574; הערות לפרק השנים-עשר 581; הערות לפרק השלושה-עשר 587.

ביבליוגרפיה ומפתח

591

ביבליוגרפיה וקיצורים

(א) ארכיונים 591; (ב) מקורות 593; (ג) מחקרים 597; (ד) עיתונות 600; (ה) ראשי-חיבות 602; (ו) פסבדונים מרכזיים 603.

604

מפתח כללי

חלק רביעי

מלגיטימאציה לפירוק

(1947–1945)

